

Obrazcov lakásának nappali szobája

FROM AN APARTMENT TO A MUSEUM

The Russian puppetry historian, Nina Monova, writes here about an apartment in Moscow which has been converted to become the Obrazcov Museum. The apartment is located on Nyemirovich-Danchenko Street in a building that was built in 1936 on the site of a demolished church. Among its residents were many famous Russian artists, primarily members of the Moscow Art Theatre. The museum was established by the son and daughter of the puppeteer, Sergey Obrazcov. Their goal was to preserve their father's immediate environment for posterity. Obrazcov loved to show his friends his precious collection. He took great pride in exclaiming to his foreign visitors: "Mon cabinet de curiosités!" "Mein Kunst- und Wunderkammer!"

Nyina Monova

LAKÁSBÓL MÚZEUM

OBRAZCOV GYŰJTEMÉNYE

Szergej Obrazcov múzeumává alakított lakása Moszkva belvárosában, a Nyemirovics-Dancsenko utcában található, abban a házban, amely 1936-ban épült a két évvel korábban lebontott Alekszij metropolita temploma helyén. Az épület eredetileg a Második Művész Színház¹ színészeinek és dolgozóinak adott otthont. Lakói között az orosz művészet számos nevezetes személyisége volt található: Kacsalov², Toporkov³, Jutkevics⁴ és mások.

Obrazcov halála után lánya, Natalja és fia, Alekszej kezdeményezésére azzal a céllal jött létre az emlékmúzeum, hogy a kiváló bábművész emlékét eredeti környezete is megőrizze az utókor számára. A múzeum legértékesebb részét Obrazcov magángyűjteménye alkotja, amely a hámszobás, 114 négyzetméteres lakás arculatát meghatározza. A több mint kétszáz műtárgy régiségeket és különlegességeket tartalmaz. De a mintegy kétezer kötetes

Marionett az *Aranykulcsoska* című filmből. R. Vaszilij Kadocsnyikov, 1938

Óra, madarakkal díszített fával. Franciaország, 19. század második fele

- 1 A Művész Színház első stúdiójából alakult együttes 1924-től 1936-ig önálló színházként, Második Művész Színház néven folytatta működését.
- 2 Vaszilij Kacsalov (1875–1948) a Moszkvai Művész Színház első korszakának kiemelkedő színésze. Ő volt a Bátor Gorkij *Éjjeli menedékhelyének* ősbemutatóján, és a Gordon Craig rendezésében bemutatott *Hamlet* címszereplője.
- 3 Vaszilij Toporkov (1889–?) 1927-ben lett a Művész Színház tagja. Több könyvet írt Sztanyiszlavszkij rendszeréről.
- 4 Szergej Jutkevics (1904–1985) orosz filmrendező, eleinte az avantgárd híve és Eizenstein munkatársa volt, majd számos propagandafilmet készített. Legjelentősebb munkája az 1955-ben készült *Othello* filmváltozata Szergej Bondarcsukkal a főszerepben.

Majomzenekar, óra.
Németország, 18. század
második fele

Kintorna K. Brudertől, Németország, 1932

Obrazcov
dolgozószojába

könyvtár ritkaságai, művészeti albumai is figyelmet érdemelnek. Itt található továbbá Obrazcov levelezése, fotó-archívuma és felesége, Olga Obrazcova-Saganova művészi hagyatéka, valamint édesapja, Vlagyimir Nyikolajevics akadémikus⁵ néhány kézírata. A gyűjtemény megalapozására a harmincas években került sor, áruveréseken és régiségkereskedőknél, antikváriumokban vásárolt műtárgyakkal és könyvekkel. Később a nézőktől és kollégáktól, barátoktól kapott ajándékokkal és távoli földrészekben vásárolt emléktárgyakkal gazdagodott.

A lakás jelenlegi berendezése igyekszik megőrizni tulajdonosa ízlését és gyűjtőszereplését. A belépőt az előszobában bábok és játéktárgyak fogadják, amelyeket vendégszereplései során vásárolt vagy kapott Obrazcov. Az ebédlő és a dolgozószoba ma is eredeti állapotában látható. Előbbi antik bútorokkal van berendezve, amelyeket Leningrádban (a mai Szentpéterváron) vásárolt a család. A falakat orosz és külföldi festők képei díszítik, néhány szép szobor és az orosz arisztokrácia által kedvelt régi kézműipari termék látható a vitrinekben és a polcokon. A dolgozószoba íróasztala Obrazcov műhelyét idézi. A magas polcokon a művész édesapjának könyvei is megtalálhatók. A lakás több faláról

afrikai és ázsiai rituális maszkok néznek ránk. Szemet gyönyörködtető az a régi óra, amelynek szerkezete egy majomzenekar hét tagját képes megmozgatni. Hasonló különlegesség egy 17-18. századból való zenélő doboz kecsesen táncra perdülő figurájával, vagy egy másik gyönyörű antik óra, amelyen mívesen megformált fa látható színes madarakkal.

De vannak itt velencei és cseh üvegtárgyak, perui fuvolák, Indiából, Mexikóból és Argentínából származó szobrocskák, a bolgár és szlovák gyerekek körében népszerű, kukoricacsuhéból és szalmából készült figurák, kedvelt japán kokesi-babák, ukrán kézművesek sajtból formált játéktárgyai, agyagból égetett népi csecsebecsék Dimkovóból, Abasevóból, Filimonovóból, az ukrainai Opohnya falu fazekasainak *bariniaszai*, a 19. században nevezetes Szergejev Poszad-i fafaragások és papírmasék, meg még sok minden más.

Minden egyes tárgynak megvan a maga története. Szergej Vlagyimirovics így szokta annak idején bemutatni gyűjteményét a hazai és külföldi barátainak: „Íme, ezek az én kincseim!” „Mon cabinet de curiosités!” „Mein Kunst- und Wunderkammer!”

Fordította és a jegyzeteket írta: Balogh Géza

5 Obrazcov édesapja neves tudós, vasúti mérnök, egyetemi tanár, az orosz közlekedéstudomány kiemelkedő alakja volt. Nevét számos oktatási intézmény viseli. Moszkvában róla nevezték el a korábbi Bahmetyevszkaja utcát, ahol egykor családjával élt.

Obrazcov dolgozószobájában
a 18. századi óra előtt

Образцов emléktáblája és szobra Moszkvában

Konstantin utolsó kiáltása,
2009

Konstantin utolsó kiáltása,
2009

Konstantin utolsó kiáltása, 2009